

Rhapsody Wooncomplex op braakliggend terrein achter Ring A10 en

Bekroning van buurt in opkomst

Op een braakliggend terrein achter de Ring A10 en de Bos en Lommerweg verrijst Rhapsody, een wooncomplex dat helemaal breekt met de structuur van de Westelijke Tuinsteden. Een aanwinst of niet?

Jaap Huisman
AMSTERDAM

Rhapsody. Zo'n naam voor een wooncomplex zou je eerder verwachten aan de Zuidas dan in de Kolenkitbuurt van Amsterdam. Laten we eerlijk zijn, een goede reputatie had deze buurt in Amsterdam-West niet. Tien jaar geleden werd in de buurt uitgeroepen tot de slechtste van Nederland. In 2002 maakte Felix Rottenberg een tv-serie over de Akbarstraat waarvoor hij een leeg drogstertij betrokken. Toen al kwamen de zogenoemde 'beyondriven', over een buurt vol schotelen en waarin autochone bewoners zich meer en meer vreemdeling voelden. Vereniging en ontheemding, die seer ademen de straten. Rottenberg stond aan de vooravond van een verandering die in de lucht hing. En ja hoor, die is vanaf 2007 stapsgewijs werkelijkheid geworden. Een vormige en vooral langwerpige naoorlogse woningblokken werden gesloopt. En vestigde zich enkele jaren geleden bij de Akbarstraat een prachtige brede school, de Bos en Lommerschool met een gevlekte steen, ontwerp van Marlies Rohmer.

Maar de kers op de taart moet, als het goed is, binnenkort worden ongeveld: Rhapsody van Tangram Architecten aan het Van van Schatelaarpantsoen. Dat was een onbestemd stukje stad, de naam plantsoen onwaardig, omdat het stad lang onduidelijk was hoe dit zou moeten aansluiten bij het bruggebouw over de Ring A10. Omdat de buurt na de oorlog geen naam had, kreeg het een bijnaam naar de vorm van de Opstandingskerk, de Kolenkit. Geen Nederlander onder de 50 die nog weet wat dat is. Dus even terzijde: de toren lijkt op de ketel waarmee de

steenkolon in de kachel werden gekieperd. Zo verwees als de kolenkit is geworden, zo oogde ook de wijk met zijn verwaarloosde appartementen uit de jaren vijftig.

Verdomhoekje

Geen gemakkelijke stedenbouw, vanwege de geluidsbelasting en het fijnstof. Je zou het zomaar een verdomhoekje kunnen noemen. Het is dan ook een hele prestatie dat er een soort campus met verschillende gebouwen is gesticht die aansluiting zoekt bij de Kolenkitbuurt. Dat het is gelukt komt door samenwerking van de verschillende partijen met Cascoland, een kunstenaarscollectief dat is gespecialiseerd in 'culturele interventies'. Dit samenwerkingsverband zorgde er onder meer voor dat er een logeerhuis werd toegevoegd, een uitkomst voor de allochtone kleinbehuisden in de buurt. In de plint aan de Bos en Lommerweg komt een koffiehuis, ook een wens van de buurt.

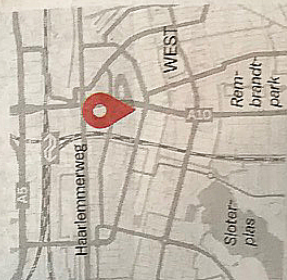
Vanwege fijnstof en de geluidsbelasting was het geen gemakkelijke opgave om hier te bouwen



Rhapsody maakt deel uit van een integraal verbeteringsproces van de omgeving. De achterkant ervan staat gedrukt tegen de Ring A10, een stevige rode baksteenwand, waarin verticale spleten zijn gekerfd. Dat gebouw is daadwerkelijk een Januskop: zo streng als de wand langs de snelweg is, zo frivol is de voorkant. Gloeiende witte gebouwen met bijbehorende afgeronde balkons en ramen, dit deel van Rhapsody staat op een talud met een parkeergarage eronder. Dat is een geliefd instrument in de architectuur deze jaren, omdat het een paar vleugels in één klap slaat. De ontwerper creëert een geocci-denteerd en dus aantrekkelijk terrein, brengt een scheiding aan tussen verschillende leefscenen en verzekerde de bewoners van een parkeerplaats.

Jubelverhaal

Natuurlijk is het ontwerp van Tangram ook gekozen vanwege zijn ecologische waarde. De daken van de pleetvormige woontorens zijn volgeplempt met zonnepanelen en in de ondergrond huis: een warmte-toeloespog. De binnentuin werkt als een grote spons, die het water



→ Wooncomplex Rhapsody aan het Schaffelaarsplantsoen. FOTO LINWOLLENDORP

filter. Bijkomend effect is dat het geraas van de weg hier onhoorbaar is. Het jubelverhaal heeft een schaduwkantje: de huren werden een maand geleden verhoogd. Dat was een regenvaller voor de potentiële huurders die nog uitgingen van het bedrag uit de inschrijffperiode van 2016.

In de prijsverhoging is voor sommigen een verplichte parkeerplek voor de auto verdisconteerd. Vooruit, het zijn ruime appartementen, reageerde een kok voor A15, die er graag met zijn vriendin wilde gaan wonen.

Leefbaarheid

Rhapsody wijkt door zijn speelse opzet ook af van de lineaire structuur van de Westelijke Tuinsteden, de langwerpige flats met de ruïnen langs zij. Dat is een breuk met het Amsterdams Uitbreidingsplan zoals was bedacht door Cornelis van Besteren.

Maar ja, wat is heilig, als zo'n plan zijn betekenis heeft verloren? Dat was gebaseerd op licht en ruimte. Rhapsody geeft daar een eigen tijds antwoord op en voegt daar nog iets aan toe: leefbaarheid nabij een verkeersknooppunt.